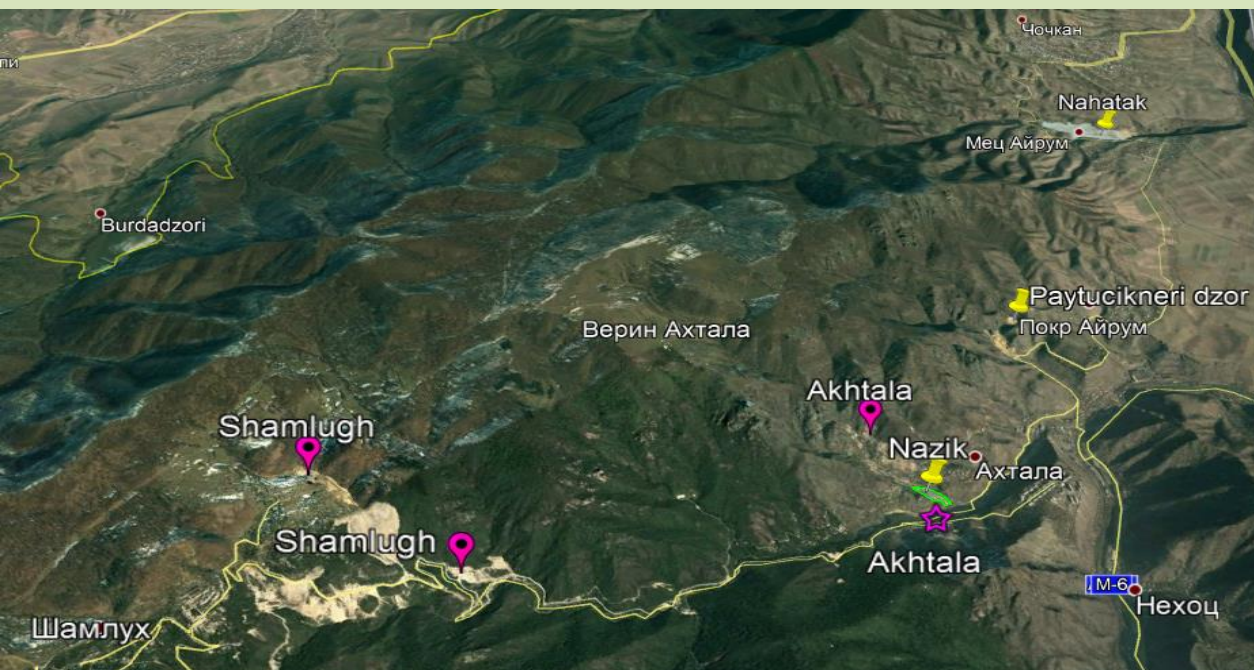

«ՀԱՆՔԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ՝ ԱՃԹՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԼԻԱՐԺԵՔ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ» ԾՐԱԳԻՐ

6-7 հունիս, 2019 թ.

ԱԽԹԱԼԱ + ՇԱՄԼՈՒՂ
ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հ. Ի. ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի քաղ. հասարակության
խմբակցության անդամ, ԵՊՀ դոցենտ, Է.գ.թ.

E-mail: harutyunmovsisyan84@gmail.com

«Արդյունահանող
ճյուղերի
Թափանցիկության
Նախաձեռնությունը»
բնական պաշարների
բաց և հաշվետու
կառավարումը
խթանող միջազգային
կազմակերպություն է:

Ի՞նչ է Արդյունահանող Ճյուղերի Թափանցիկության Նախաձեռնությունը

ԱՃԹՆ – EITI

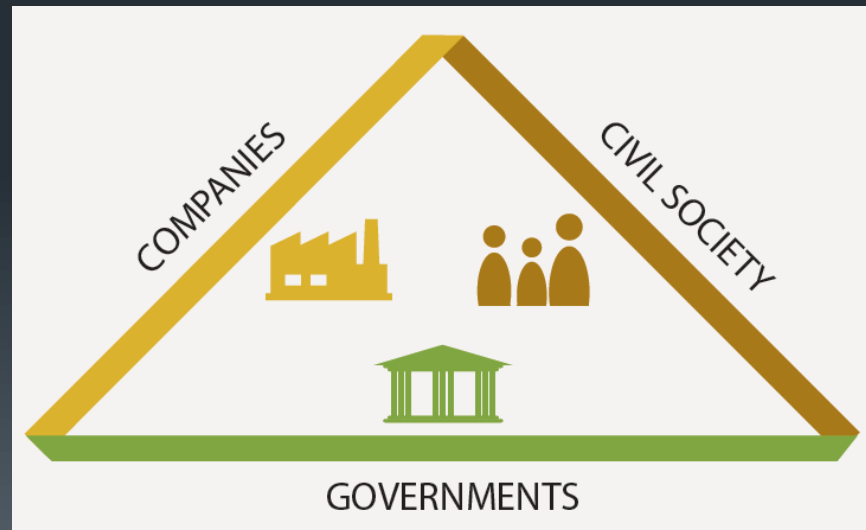
www.eiti.am

www.eiti.org

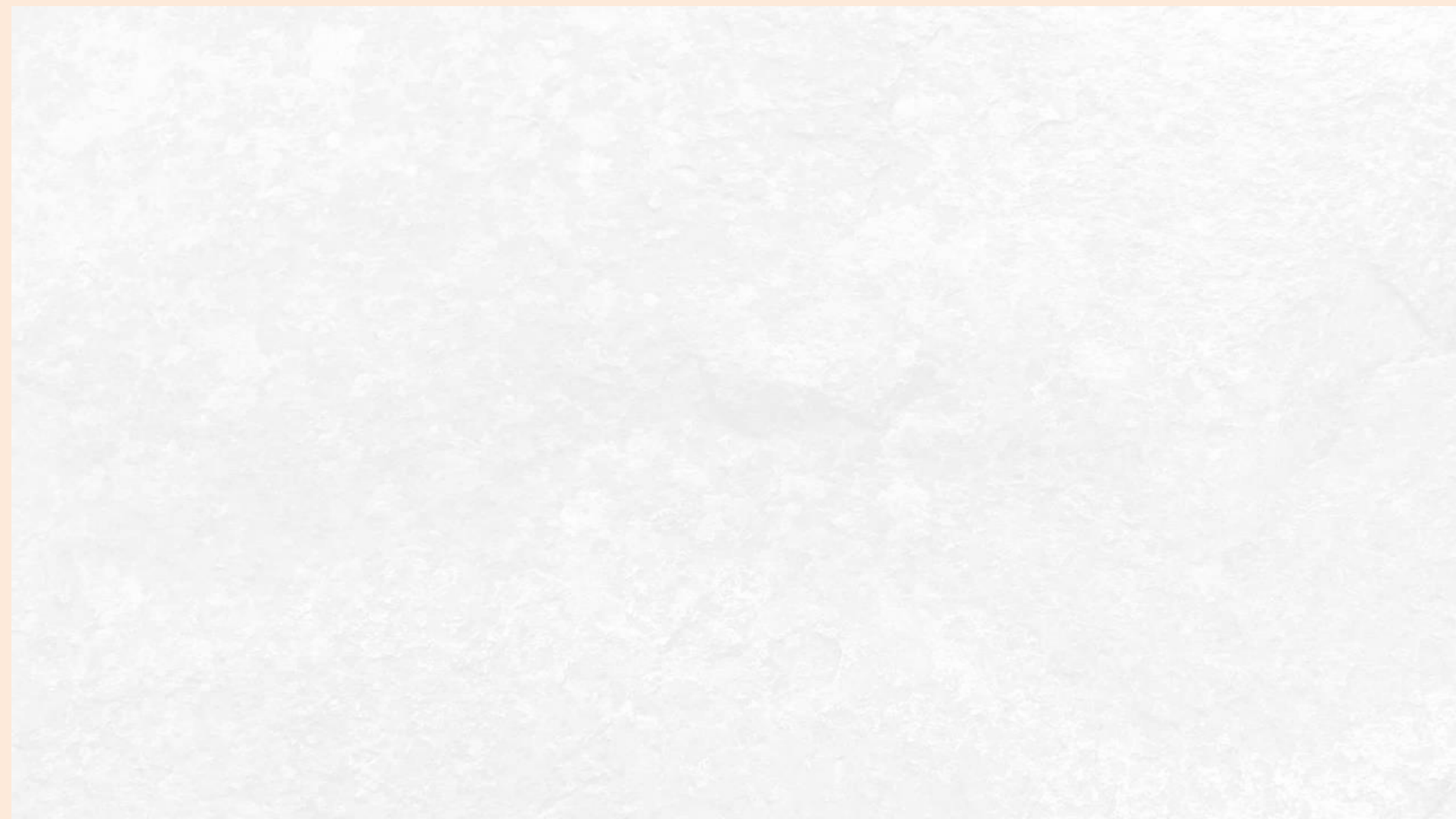
Տեղեկատվական հոլովակ - <https://youtu.be/vTMQnGs9P9k>

Ո՞ւմ կողմից է կառավարվում ԱՃԹՆ-ի գործընթացը

ԱՃԹՆ ԲՇԽ (MSG) Բազմաշահառու խումբ

Տեղեկատվական հոլովակ - <https://youtu.be/zoEQ1GiYuxo>

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
anticorruption center

ENGAGED
CITIZENRY
RESPONSIBLE
GOVERNANCE

Հ. Մովսիսյան

ԱՃԹՆ-ի հայաստանյան գործընթացը

Տեղեկատվական հոլովակ - <https://youtu.be/Q2RLKSn6AZk>

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
anticorruption center

ENGAGED
CITIZENRY
RESPONSIBLE
GOVERNANCE

Հ. Մովսիսյան

30 հունվարի, 2019 թ.
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՃԹՆ-ի
առաջին ազգային զեկույց (2018)
2016 և 2017 թթ. տեղեկատվությամբ

<https://www.eiti.am/hy/annual-reports/2018/>

Ներածություն

1. ԱՃԹՆ-ի զեկույցի կազմման մեթոդաբանությունը և շրջանակը
2. Հանքարդյունաբերության ոլորտի նկարագրություն
3. Հանքարդյունաբերության ոլորտում ՀՀ օրենսդրական եվ ինստիտուցիոնալ համակարգը, հանքարդյունահանման թույլտվությունների տրամադրման և պայմանագրերի կնքման ընթացակարգերը
4. Համադրման գործընթացը
5. ԱՃԹՆ-ի հաշվետվողականության գործընթացի բարեփոխման վերաբերյալ առաջարկություններ
6. ԱՃԹՆ զեկույցի շրջանակներում արձանագրված բացահայտումներ

Հավելվածներ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՈՂ ՃՅՈՂԵՐԻ
ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՁԵՒՆՈՒԹՅԱՆ (ԱՃԹՆ)
ԶԵԿՈՒՅՑ

2016-2017

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ✓ Հայաստանը 2017թ.-ից Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնության (ԱՃԹՆ) թեկնածու երկիր է:
- ✓ ԱՃԹՆ-ն միջազգային ստանդարտ է, որի պահանջների կատարումը պարտադիր է Հայաստանի կողմից:
- ✓ Ստանդարտի համաձայն հանքարդյունաբերության ոլորտի վերաբերյալ բացահայտման ենթակա տեղեկատվությունն ամեն տարի երկրի կողմից հրապարակվում է ԱՃԹՆ-ի ազգային զեկույցում և/կամ պաշտոնական հասանելի աղբյուրներում:
- ✓ ԱՃԹՆ-ի ներդրման գործընթացը կառավարվում է բազմաշահառու խմբի (ԲՇԽ) կողմից: Հայաստանի ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ն կազմված է կառավարության 6, հանքարդյունահանող կազմակերպությունների 4 և քաղաքացիական հասարակության 5 ներկայացուցիչներից:
- ✓ ԲՇԽ-ում որոշումներն ընդունվում են բոլոր կողմերի համաձայնության (կոնսենսուս) միջոցով:
- ✓ ՀՀ ԱՃԹՆ-ի առաջին ազգային զեկույցը (2018թ.) իր մեջ ներառում է 2016 և 2017 թթ.-ի մետաղական հանքարդյունաբերության ոլորտին առնչվող հիմնական տեղեկատվությունը (արդյունահանման և արտահանման ծավալներ, ֆինանսական հոսքեր և այլն):
- ✓ Հայաստանյան ԱՃԹՆ-ի գործընթացի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հասանելի է պաշտոնական կայք էջում www.eiti.am:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՃԹՆ-Ի 2019-2020 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հանքարդյունաբերության ոլորտի վերաբերյալ իրազեկվածության ապահովում

Հանքարդյունաբերության ոլորտի վերաբերյալ
թափանցիկության և հաշվետվողականության բարձրացում, թափանցիկության և
հաշվետվողականության ստանդարտի տարածում Հայաստանի ԱՃԹՆ-ի շրջանակի
ընդլայնման միջոցով

Պատասխանատու հանքարդյունաբերության մշակույթի կատարելագործում՝
միջազգային լավագույն փորձի կիրառման, իրավական կարգավորումների բարելավման
միջոցով

Պատասխանատու ներդրողների համար
մրցակցային ներդրումային միջավայրի բարելավում

Ոլորտի շահառուների ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացում,
ոլորտի տվյալների համակարգային բացահայտման մշակույթի ամրապնդում

2019-2020 ԹԹ. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Մատչելի և ժամանակին տեղեկատվության ապահովում

Հաշվետվողականության և հանրային վերահսկողության բարձրացում,
կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցում

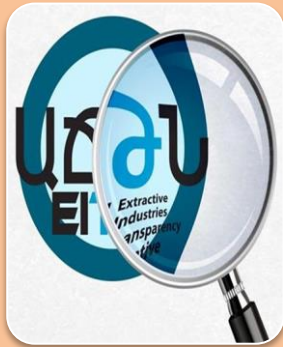
- Իրական սեփականատերերի բացահայտման հանրային ռեգիստրի ստեղծում և իրական սեփականատերերի մասին տեղեկատվության հանրայնացում
- Հայաստանի ԱՃԹՆ-ի թեկնածության/անդամակցության կարգավիճակի ապահովում
- ԱՃԹՆ-ի ստանդարտին համապատասխան ԱՃԹՆ-ի զեկույցի կազմում

Հայաստանի ԱՃԹՆ-ի շրջանակի ընդլայնում, ՀՀ իրավական դաշտի ուսումնասիրություն
իրավական անհամապատասխանությունների և բացերի բացահայտման նպատակով

Պատասխանատու հանքարդյունաբերության գործելաոճի ներդրում համաձայն ճանապարհային
քարտեզի՝ հաշվի առնելով լավագույն միջազգային փորձը

ԱՃԹՆ-ի ԲՇԽ-ի և շահագրգիռ մարմինների կարողությունների հզորացում, ԱՃԹՆ-ի մեյնսթրիմինգ,
տվյալների համակարգային բացահայտման խրախուսում

ԸՆԴԵՐՔՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ ԵՎ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԱՃԹՆ

www.eiti.am

Առցանց
հաշվետվության
համակարգ

www.reports.eiti.am

Հանրապետական
երկրաբանական
ֆոնդ

www.geo-fund.am

ՀՀ Էներգետիկ
ենթակառուցվածք
ների և բնական
պաշարների
նախարարություն
(բնական
պաշարներ)

www.minenergy.am

ՀՀ
Բնապահպանության
նախարարություն

www.mnp.am

Շրջակա միջավայրի
մոնիթորինգի և
տեղեկատվության
կենտրոն

www.armmonitoring.am

ԻՐԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄԸ տեղեկատվական հոլովակ - <https://youtu.be/RL-DrQDNrv0>

«ԱԽԹԱԼԱՅԻ ԼԵՌՆԱՀԱՐՍՏԱՑՄԱՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ» ՓԲԸ-ի
(Շամլուղի պղնձի հանքավայր)
2016 և 2017 թթ.

գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվությունն ըստ
ընդերքօգտագործողի կողմից ներկայացված
հրապարակային հաշվետվությունների
և ՀՀ ԱՃԹՆ-ի գեկույցի

<https://reports.eiti.am/hy/>
<https://www.eiti.am/hy/annual-reports/2018/>

2017թ. տարեկան շրջանառությունը – 8 740 582 998 ՀՀ դրամ
Պետբյուջե վճարումներ. 2016 – 699 մլն ՀՀ դր; 2017 – 952 մլն ՀՀ դր
Աշխատատեղեր. 2016 – 396 մարդ; 2017 – 387 մարդ

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ

տեսակ	2016 թ.	2017 թ.
Պղնձի խտանյութի արտադրություն	8 262 տոննա 3 031 088 625 ՀՀ դր	13 306 տոննա 3 934 992 123 ՀՀ դր
Պղնձի խտանյութի արտահանում Բուլղարիա	8 176 տոննա (245 տ ՋՊՄԿ-ից*) 2 960 423 860 ՀՀ դր	18 050 տոննա (4470 տ ՋՄՊԿ-ից*) 8 740 582 998 ՀՀ դր

* Ախթալայի ԼՀԿ-ն 2016 և 2017 թ.-ին ՋՊՄԿ-ից ձեռք է բերել և իրացրել (արտահանել) է նշված քանակություններով պղնձի խտանյութ

ՀԱՐԿԵՐ, ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎՃԱՐՆԵՐ, ՏՈՒԳԱՆՔՆԵՐ

տեսակ	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
Շահութահարկ (ոչ ռեզիդենտի)	-	Վճր. 832 130
Եկամտահարկ	Հշվրկ. 319 898 229 Վճր. 39 317 188	349 130 062 238 286 378
Ավելացված արժեքի հարկ (ԱԱՀ)	Հշվրկ. 14 742 863 Վճր. 71 563 378 Վրդրձ. 28 476 651	17 695 120 70 729 678 635 016 715
Ակցիզային հարկ	-	Վճր. 299 952
Մաքսատուրք և այլն	Վճր. 12 192 000	21 629 875
Տույժ եր	Վճր. 15 645 695	321 379
Տուգանքներ	Վճր. 71 071 202	-

ԸՆԴԵՐՔՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐ

տեսակ	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
Ռոյալթի	Հշվրկ. 261 977 208 Վճր. 58 576 651	535 815 687 203 300 000
Բնօգտագործման վճար	Վճր. 589 612	567 449
Բնապահպանական վճարներ (հարկեր)	Հշվրկ. 1 208 058 Վճր. 1 208 058	1 561 790 1 059 572
Բնապահպանական վճարներ (ներմուծում) ԵԱՏՄ երկրներից ԵԱՏՄ անդամ չհամարվ. երկրն.	Վճր. 69 206 Վճր. 278 271	62 692 364 636
ՇԱԹՎ Պետական տուրք	10 050 000	10 050 000

ԸՆԴԵՐՔՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐ

տեսակ	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
ՇՄՊ դրամագլխի համալրման (ռեկուլտիվացիոն) վճար Բազա յին չափը՝ 190 968 000 դր	Հշվրկ. 26 388 000 Վճարվել է 2018թ.-ին	32 466 000 Վճարվել է 2018-ին
Մշտադիտարկմ. իր. վճար Բազային չափը՝ 1 500 000 դր	Հշվրկ. 225 000 Վճարվել է 2018թ.-ին	255 000 Վճարվել է 2018-ին
ՇՄԱԳ փորձաքննություն Այդ թվում՝	Վճր. 25 140 000	7 200 000
Պոչամբարի բնապահպանական մասի նախագծի մշակում	8 100 000	-
Սահմանային թույլատրելի արտանետումների նախագծի մշակում	17 040 000	-
Պոչերի խտացման, զտման, տեղափոխման և պահեստավորման նախագիծ	-	7 200 000

ՏԻՄ ՎՃԱՐԱԾ ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐ

Տեսակ / Համայնք	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
Գույքահարկ (վճարված). Ախթալա հ/պ (ք. Շամլուղ) Ախթալա հ/պ (ք. Ախթալա)	121 300 1 903 714	121 300 1 818 934
Հողի հարկ (վճարված). Ախթալա հ/պ (գ. Նեղոց) Ախթալա հ/պ (ք. Ախթալա) Ախթալա հ/պ (ք. Շամլուղ) Ախթալա հ/պ (գ. Ճոճկան) Ախթալա հ/պ (գ. Այրոււմ)	6 954 177 160 16 264 0 49 380	6 954 177 160 16 444 0 49 380
Վարձակ. վճար (անշարժ գույք) Ախթալա հ/պ (ք. Ախթալա) Զրատար խողովակաշար	3 600 000	3 600 000
Վարձակ. վճար (հողամաս) Ախթալա հ/պ (ք. Շամլուղ)	3 943 494	5 149 329

ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՆՀԱՏՈՒՅՑ ՕՏԱՐՈՒՄՆԵՐ

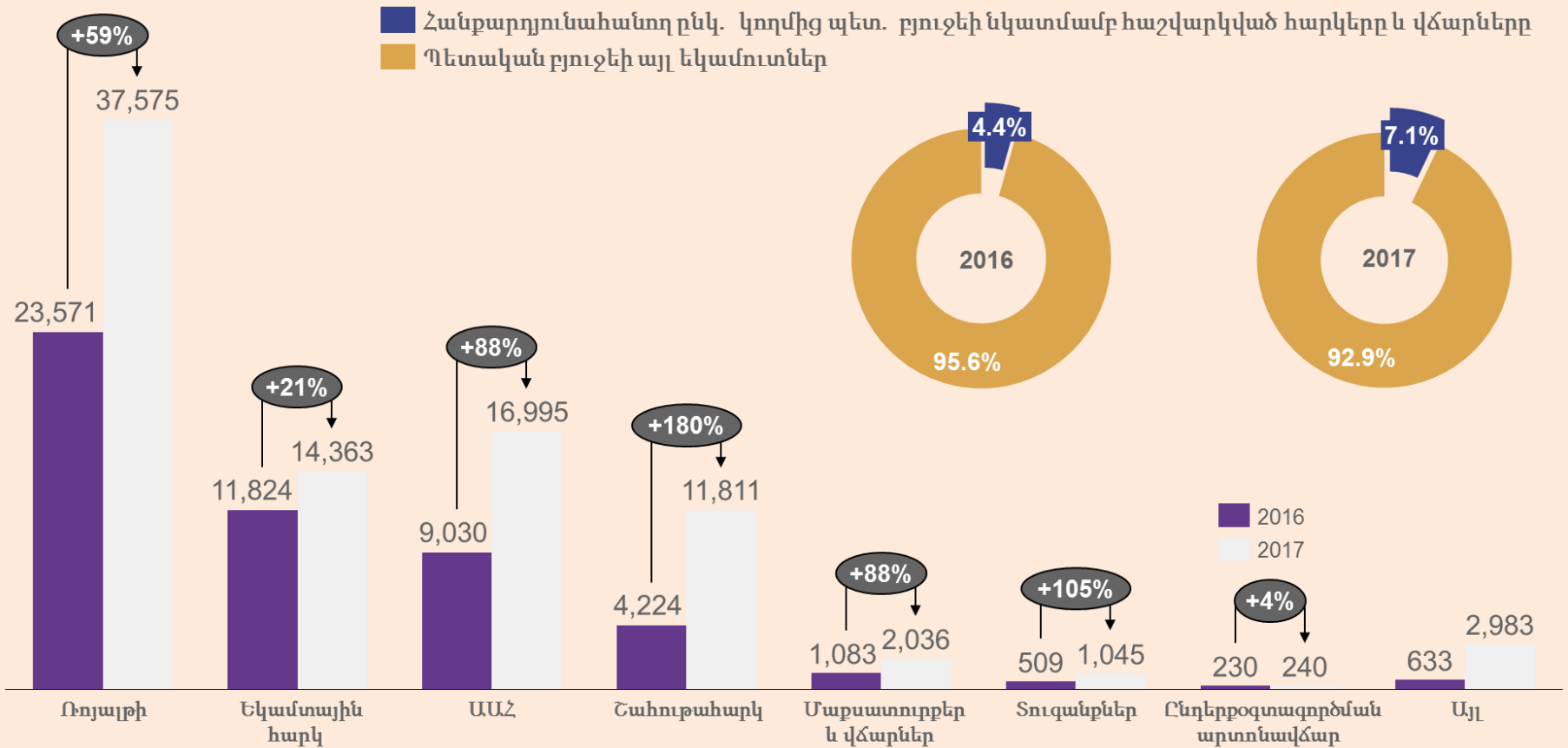
Համայնք / նպատակ	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
Ընդհանուրը՝	2 865 562	1 247 210
Ախթալա համայնք, գ. Ճոճկան Ճոճկան գյուղի ջրագծի վերանորոգում	2 205 607 Ոչ ֆինանսական	-
Ախթալա համայնք, ք. Շամլուղ Ախթալա-Շամլուղ միջհամայնքային ճանապարհի մաքրման աշխատանքներ (ձյունից)	659 955 Ոչ ֆինանսական	747 210 Ոչ ֆինանսական
Ախթալա համայնք, գ. Այրում Ֆինանսական աջակցություն	-	500 000 ֆինանսական

* Ախթալայի ԼՀԿ-ն պայմանագրով չունի սահմանված համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացման հետ կապված պարտավորություններ և հաշվետու 2016 և 2017 տարիներին համապատասխան հատկացումներ չեն իրականացվել

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՆՀԱՏՈՒՅՑ ՕՏԱՐՈՒՄՆԵՐ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ԵՎ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ

Անհատույց օտարում	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
ԷԽՈ ՀԿ	100 000	97 000
Հայաստան Համահայկական հիմնադրամ	1 000 000	-
Վիկտորիա մարդասիրական կազմակերպություն	-	200 000
Բոհեմ կամերային թատրոն	-	70 000
Ընդամենը ոչ առևտրային իրավ. անձանց՝	1 100 000	367 000
Ընդամենը՝ ֆինանսական անհատույց օտարում ֆիզիկական անձանց (4 անձ)	-	1 250 000

ՀԱՇՎԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐ. ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

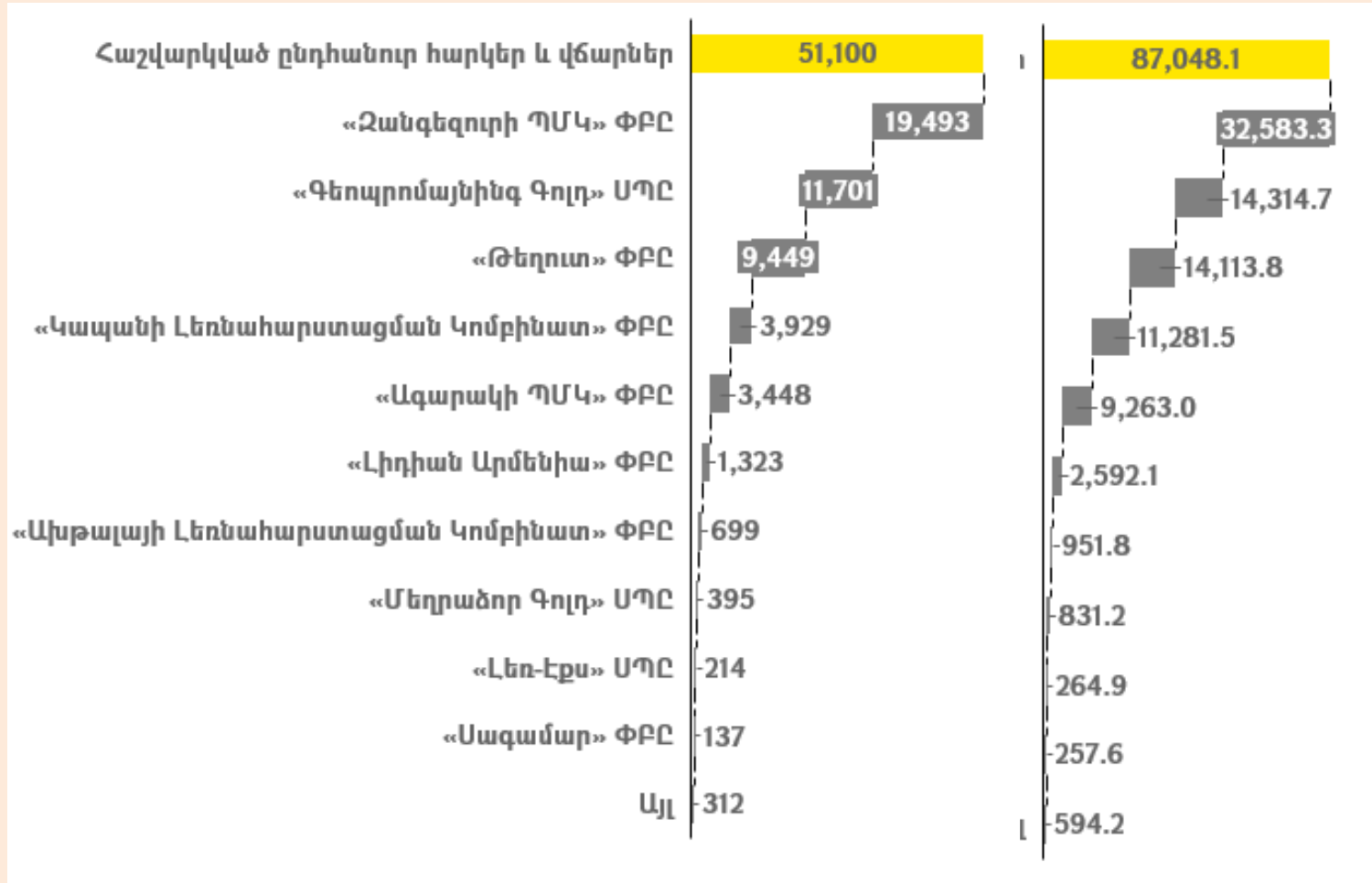

- Աղբյուրը՝ մետաղական հանքաքար արդյունահանող ընկերությունների հաշվետվություններ (ՀՀ ԱՃԹՆ զեկույց)
- մին ՀՀ դրամ

Մետաղական հանքաքար արդյունահանող ընկերությունների՝ պետական բյուջեի նկատմամբ հաշվարկված հարկերը և վճարները, մլն ՀՀ դրամ

2016

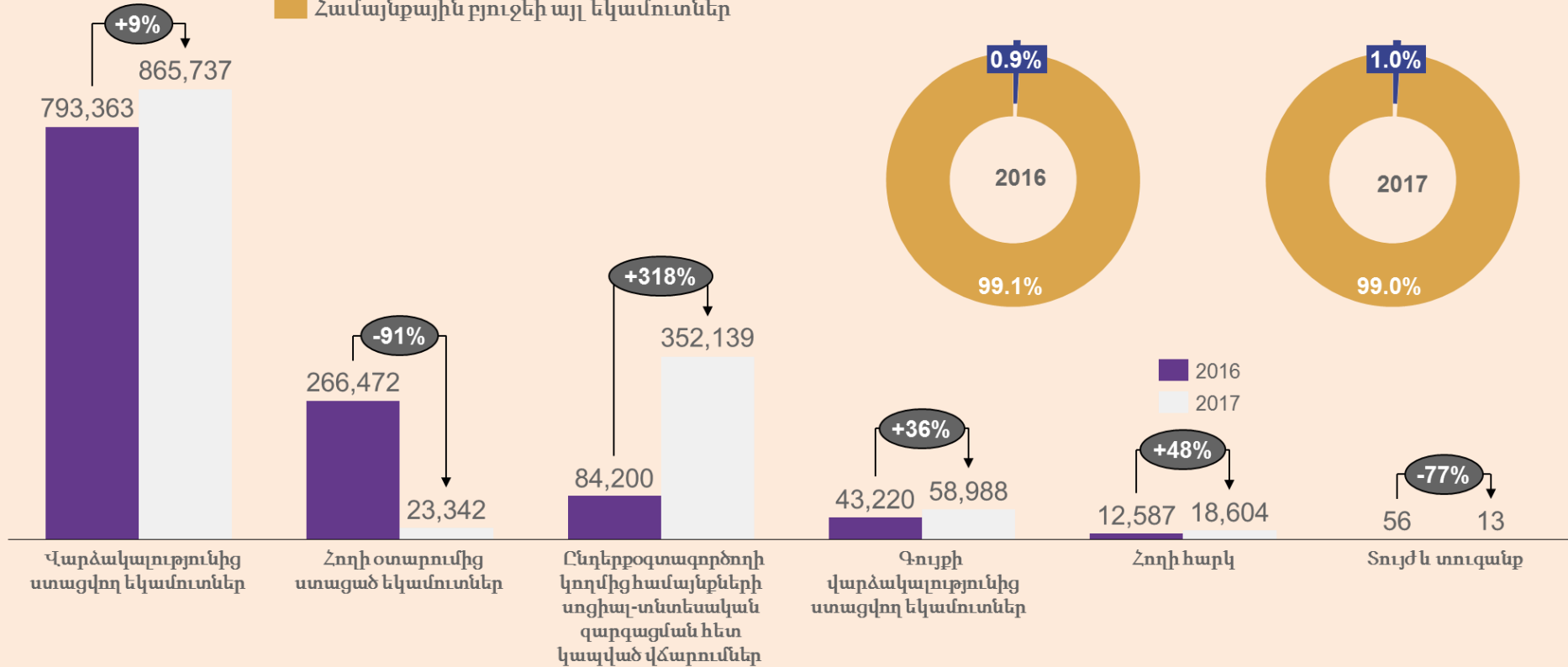
2017

Աղբյուր՝ ՀՀ ԱՃԹՆ զեկույց. Ըստ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի կողմից տրամադրված տեղեկատվության

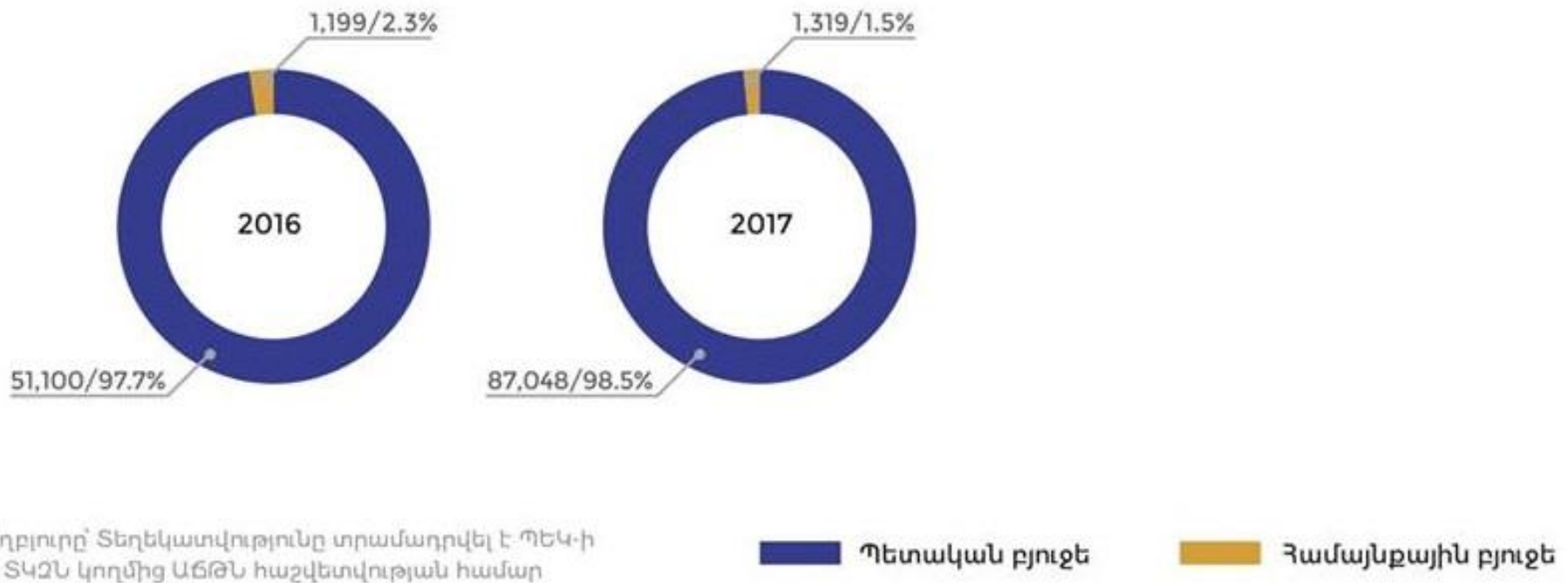
ՀԱՇՎԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐ. ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԲՅՈՒՋԵՆՆԵՐ

■ Հանքարդյունահանող ընկ. կողմից համայնքային բյուջեի նկատմամբ հաշվարկված հարկերը և վճարները
 ■ Համայնքային բյուջեի այլ եկամուտներ

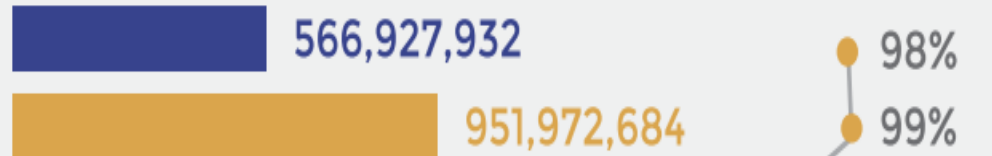
- Աղբյուրը՝ մետաղական հանքաքար արդյունահանող ընկերությունների և ՀՀ ՏԿԶՆ հաշվետվություններ (ՀՀ ԱՃԹՆ զեկույց)
- հազար ՀՀ դրամ

Ընկերությունների կողմից պետական և համայնքային բյուջեների նկատմամբ հաշվարկված հարկային վճարումները 2016-2017թթ., մլն ՀՀ դրամ

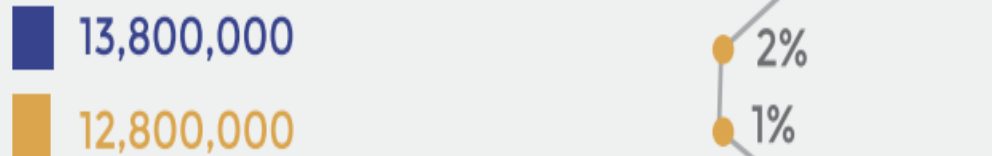

Ընդերքօգտագործողների կողմից համայնքներին կատարած փաստացի վճարումներ, ՀՀ դրամ

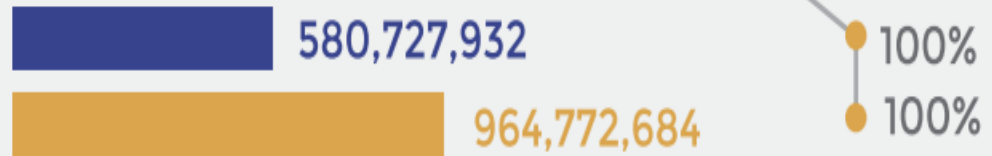
Բարեգործական հատկացումներ, նվիրատվություններ կամ այլ ձևով համայնքին կատարված անհատույց օտարումներ

Պայմանագրով սահմանված պարտավորություններ

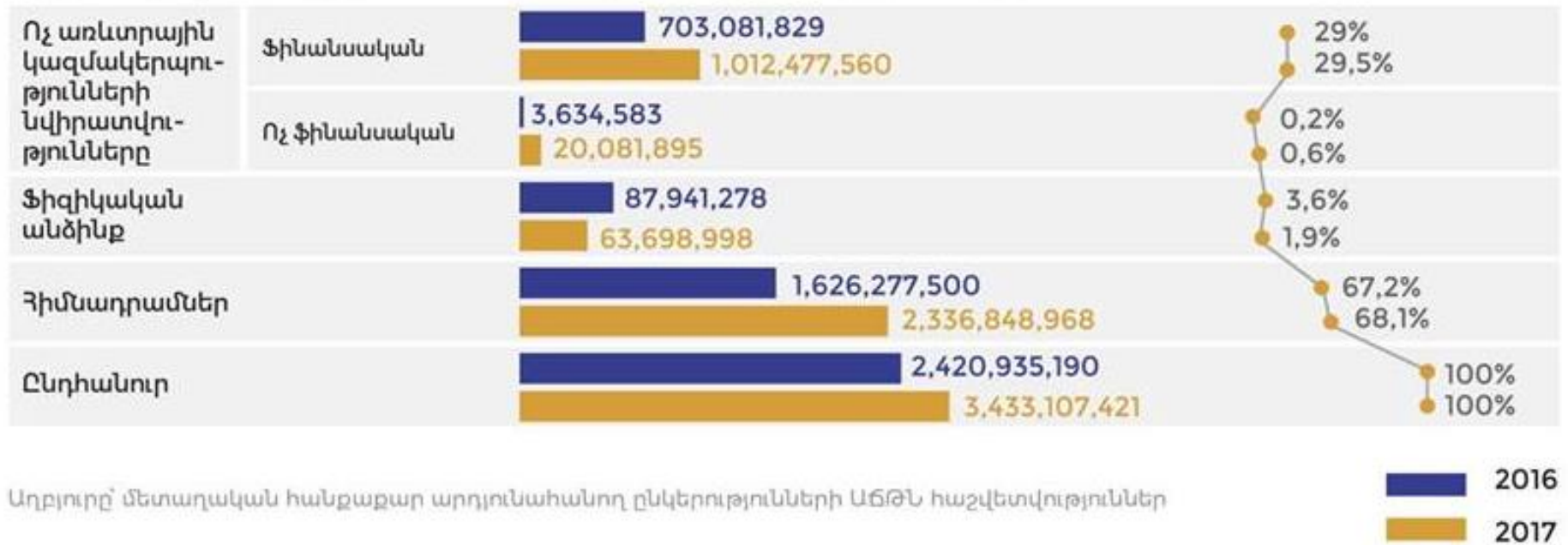

Ընդհանուր

Աղբյուրը՝ մետաղական հանքաքար արդյունահանող ընկերությունների ԱճԹՆ հաշվետվություններ

Ընդերքօգտագործողների կողմից ոչ առևտրային իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց տրամադրված նվիրատվությունները, նվիրաբերությունները կամ այլ ձևով կատարված անհատույց օտարումները, ՀՀ դրամ

ԱՃԹՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏԻ 5-ԲԴ ՊԱՀԱՆՋ. Եկամուտների տեղաբաշխումները

Ամփոփ նկարագիր. ԱՃԹՆ-ն պահանջում է եկամուտների տեղաբաշխումների հետ կապված տեղեկությունների բացահայտումներ, որոնք շահագրգիռ կողմերին հնարավորություն կտան հասկանալու, թե ինչպես են եկամուտները մուտքագրվում պետական և, կիրառելիության դեպքում, տեղական կառավարման մարմինների բյուջեներ:

Եկամուտների տեղաբաշխումներին առնչվող ԱՃԹՆ-ի պահանջները ներառում են

- (5.1) եկամուտների բաշխումը,
- (5.2) տեղական կառավարման մարմիններ կատարվող փոխանցումները,
- (5.3) եկամուտների կառավարումը և ծախսերը:

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՈՒՄԸ

- ✓ Հայաստանի Հանրապետությունում, համաձայն պետական և համայնքների բյուջեների ձևավորման և ելքերի իրականացման կանոնակարգման, **բյուջեների կատարումն իրականացվում է միասնական դրամարկղի սկզբունքի հիման վրա:** Բյուջեի եկամուտների միասնականությունը անհնար է դարձնում ճշգրտել որևէ եկամուտի հետագա տեղաբաշխումը:
- ✓ «Հայաստանի Հանրապետության Բյուջետային Համակարգի Մասին» օրենքն ամրագրում է միայն այն պահանջը, որ **բնապահպանական ծրագրերի գծով պետական բյուջեով նախատեսվող ծախսերը չեն կարող պակաս լինել, քան այդ տարվան նախորդող երկրորդ բյուջետային տարվա բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների, իսկ 2020թ.-ից սկսած՝ բնապահպանական հարկի և բնօգտագործման վճարների գծով փաստացի մուտքերի հանրագումարը:**

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՎՃԱՐԻ (ՀԱՐԿԻ) ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ

Ընդերքօգտագործողի կողմից
Բնապահպանական հարկի վճարում ՊԲ

Հարկից մասհանումների կատարում և
ուղղորդում համայնքային բյուջե

ՀՕ-188, 15 մայիսի 2001թ.

ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ
ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2001 թվականի մայիսի 15-ին

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ
(վերնագիրը փոփ. 21.12.17 ՀՕ-269-Ն)

Հոդված 1. «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ», «Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ», «Ագարակի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ», «Դինո Գոլդ Մայնինգ Քամփնի», «Ախթալայի լեռնահարատացման կոմբինատ», «Արարատցեմենտ», «Միկա-ցեմենտ», «Հրազդանի ՋԷԿ», «Երևանի ՋԷԿ», «Գաջեգործ», «Հայկական ատոմային էլեկտրակայան», «Նաիրիտ» գործարան և «Գաջ» փակ բաժնետիրական ընկերությունների, «Արմենիան Մոլիբդեն Փրոդաքշն» և «Գեոպրոմայնինգ Գոլդ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների, «Մաքուր երկաթ», «Ասկե-Գրուպ» և Չարենցավանի «Զուլակենտրոն» բաց բաժնետիրական ընկերությունների (այսուհետ՝ ընկերություններ) կողմից վճարվող բնապահպանական հարկից մասհանումներ կատարվում և առանձին տողով արտացոլվում են այն համայնքների բյուջեներում, որոնց տարածքում նշված ընկերությունների գործունեությունը թողնում է վնասակար ազդեցություն:

Համայնքների ցանկը և բնապահպանական հարկից նրանց վարչական և ֆոնդային բյուջեներ մասհանվող գումարների չափերը յուրաքանչյուր տարվա համար հաստատվում են տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին օրենքով:
Ինստիտուցիոնալ տվյալ (ստատիստիկա՝ ստատիստիկա) բյուջետային տարվա բնագործում կատարվում է անմիջապես

N 197-Ն, 27 փետրվարի, 2014 թ.

<i>Համարը N 197-Ն</i>	<i>Տեսակը Հիմնական</i>
<i>Տիպը Որոշում</i>	<i>Կարգավիճակը Գործում է</i>
<i>Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2014.03.12/11(1024) Հոդ.160</i>	<i>Ընդունման վայրը Երևան</i>
<i>Ընդունող մարմինը ՀՀ կառավարություն</i>	<i>Ընդունման ամսաթիվը 27.02.2014</i>
<i>Ստորագրող մարմինը ՀՀ վարչապետ</i>	<i>Ստորագրման ամսաթիվը 05.03.2014</i>
<i>Վավերացնող մարմինը</i>	<i>Վավերացման ամսաթիվը</i>
<i>Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 22.03.2014</i>	<i>Ուժը կորցնելու ամսաթիվը</i>

† Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԲՆԱԴԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ (ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ) ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

27 փետրվարի 2014 թվականի N 197-Ն

ԲՆԱԴԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ (ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ) ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է**.

1. Հաստատել բնապահպանական ծրագրերի մշակման (նախագծման) կարգը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ

S. Սարգսյան

2014 թ. մարտի 5
Երևան

N 1544-Ն, 26 սեպտեմբերի 2002թ.

«Վավերացնում եմ»
Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ Ռ. Քոչարյան
9 հոկտեմբերի 2002 թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

26 սեպտեմբերի 2002 թվականի N 1544-Ն

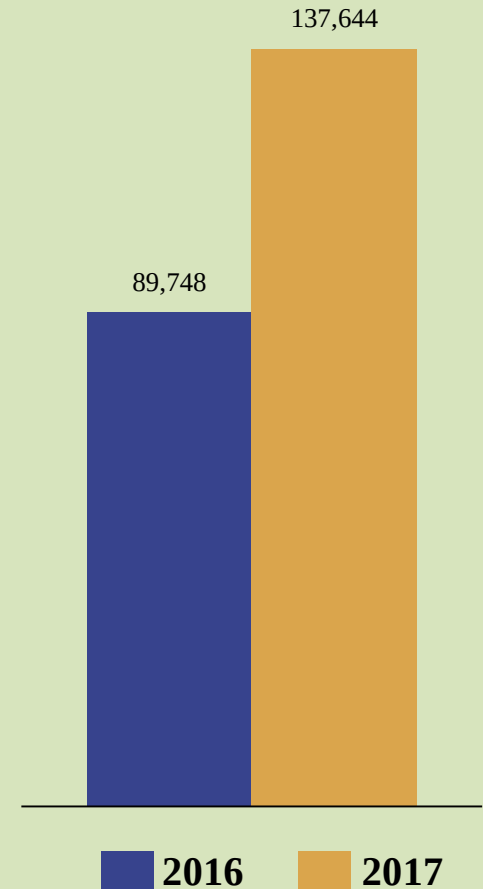
ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՌԱՋՆԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՄԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՒ «ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ 3-ԴՆ ՀՈԴՎԱԾԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ՏԱՐՎԱ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԾՐԱԳՐՈՒՄ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
(վերնագիրը լրաց., փոփ. 14.01.10 N 24-Ն, փոփ. 24.05.18 N 625-Ն)

«Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական հարկի նպատակային օգտագործման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը որոշում է.

(նախաբանը փոփ. 24.05.18 N 625-Ն)

ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

- ✓ Ըստ «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի, բնապահպանական վճարներից համայնքների վարչական և ֆոնդային բյուջեներ մուտքագրվող մասհանումները հանդիսանում են նպատակային միջոցներ և օգտագործվում են տվյալ համայնքների տարածքում բացառապես բնապահպանական ծրագրերի իրականացման համար:
- ✓ Համաձայն նույն օրենքի հոդված 3-ի՝ ծրագրի նախագիծը մշակվում է համայնքի ղեկավարի կողմից օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, տվյալ մարզի կամ համայնքի զարգացման (սոցիալ-տնտեսական զարգացման) կամ շրջակա միջավայրի պահպանության տեղական գործողությունների ծրագրերի կամ այլ ծրագրային կամ ռազմավարական նշանակության հաստատված փաստաթղթերի հիման վրա:

2016-2017 թթ. ազդակիր համայնքներին հատկացված գումարը, հազար ՀՀ դրամ

Աղբյուրը՝ ՀՀ ԱՃԹՆ զեկույց, ըստ ՏԿԶՆ կողմից տրամադրված տեղեկատվության

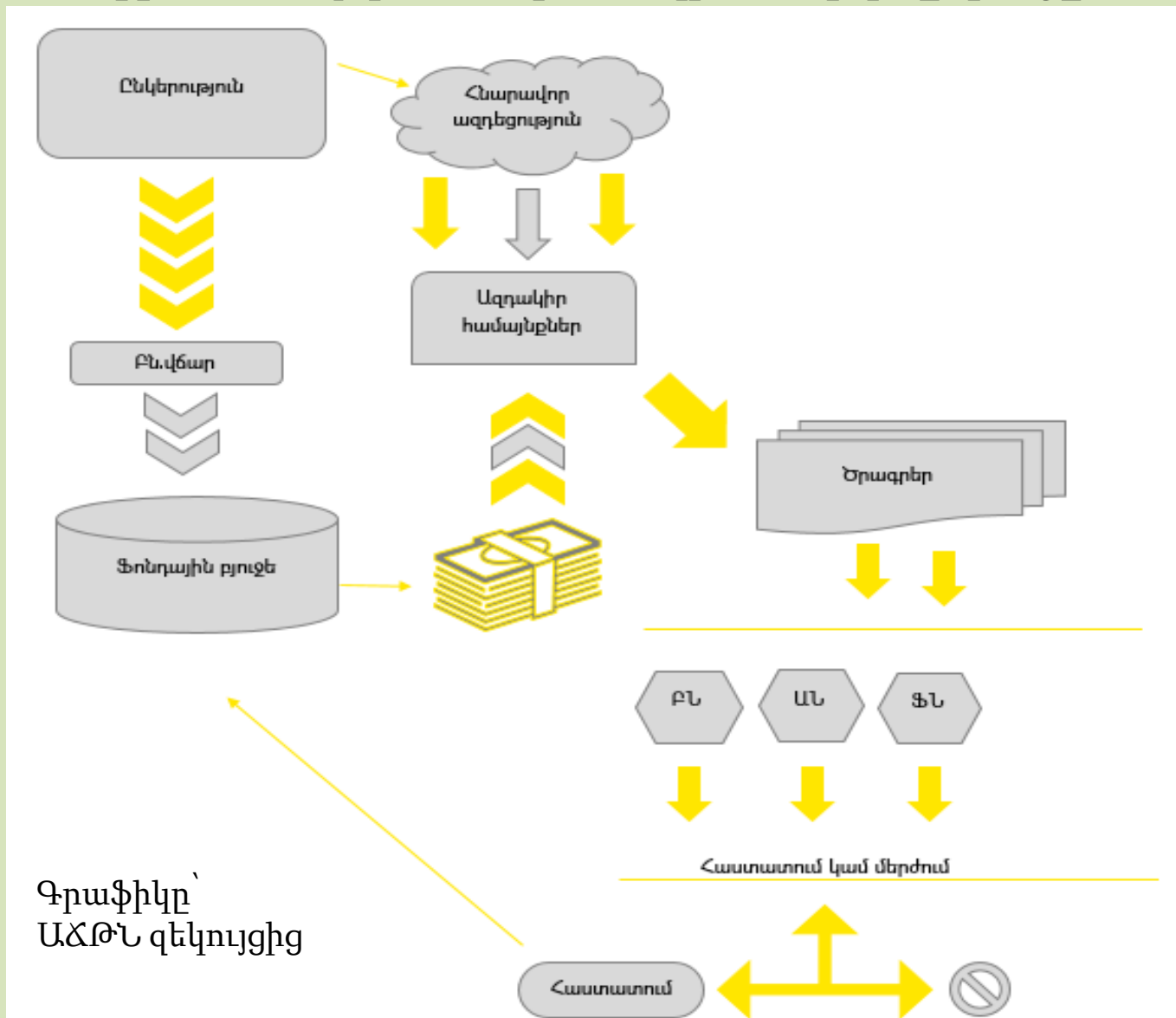

ԿԱՐԵՎՈՐ Է ԻՄԱՆԱԼ

Մասհանումներ կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքով սահմանված՝

- արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտային օդ վնասակար նյութերի արտանետման,
 - ջրային ռեսուրսներ վնասակար նյութերի և միացությունների արտահոսքի,
 - ընդերքօգտագործման, արտադրության և (կամ) սպառման թափոնների հատուկ հատկացված տեղերում տեղադրման և (կամ) պահման համար
- Բնապահպանական հարկի գումարներից:

Բնապահպանական վճարների վճարման և ազդակիր համայնքներին
ֆինանսավորման տրամադրման գործընթացը

ՔԱՅԼԵՐԻ ՀԱԶՈՐԴԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

- Ծրագրի նախագծի մշակում համայնքի ղեկավարի կողմից
- Ծրագրի նախագծի համաձայնեցում բնապահպանության և առողջապահության բնագավառներում լիազորված պետական մարմինների հետ
- Ծրագրի նախագծի ներկայացում ավագանու հաստատմանը
- Ֆինանսավորման համար մասհանումներից հատկացումների նախատեսման հարցով համապատասխան կարգով ծրագիրը ներկայացվում է ՀՀ պետական ֆինանսների կառավարման լիազոր մարմին
- Մասհանվող գումարների և ծրագրերի ցանկի ներառում պետբյուջե
- Գումարների նպատակային օգտագործում
- Ծրագրերի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով

2016-2017 ԹԹ. ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՏԿԱՑՎԱԾ ՍՈՒԲՎԵՆՑԻԱՆԵՐ ԵՎ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Անվանումը	2016 թ., ՀՀ դր	2017 թ., ՀՀ դր
Ընդամենը Ախթալա համայնք	4 588 000	1 874 000
Բնապահպանական միջոցառումներ՝ այդ թվում	3 212 000	416 000
բ. Ախթալա / համայնքի Սարահարթ թաղամասի Արովյան փողոցի ասֆալտապատման աշխատանքներ	3 212 000	-
գ. Մեծ Այրում / Համայնքի աղբահանության կազմակերպում, աղբի տեղափոխում Ալավերդի համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր	-	416 000
Առողջապահական միջոցառումներ՝ այդ թվում	1 376 000	1 458 000
բ. Ախթալա	1 376 000	-
գ. Ճոճկան	-	1 192 000
գ. Մեծ Այրում	-	266 000

Աղբյուրը՝ ԱՃԹՆ զեկույց, Հավելված 4

Մարզի, համայնքի անվանումը		2017թ. բնապահպանական ծրագրով նախատեսված միջոցառումների	
		Անվանումը	Գումարը /հազ. դրամ/
ՀՀ մարզ	Տավուշի	ՀՀ Տավուշի մարզ	7,666
ք.Այրում	Ընդամենը ք.Այրում		5,323
	Բնապահպանական միջոցառումներ՝ այդ թվում		4,079
	Այրում քաղաքի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում Հաղթանակ համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		600
	Արճիս գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		637
	Դեղձավան գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		173
	Դեբեդավան գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում Բագրատաշեն համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		341
	Լճկաձոր գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		255
	Ոռոգման ջրագծի անցկացում		1,110
	Հաղթանակ գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		723
	Պտղավան գյուղի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում Բագրատաշեն համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		240
	Առողջապահական միջոցառումներ		1,244
ք.Նոյեմբերյան	Ընդամենը ք.Նոյեմբերյան		1,833
	Բնապահպանական միջոցառումներ՝ այդ թվում		1,833
	Բերդավան գյուղի այգու և խաղահրապարակի սան. մաքրում և բարեկարգում		1,119
	Բերդավան գյուղի աղբահորի և շրջակա տարածքի սան. մաքրում և բարեկարգում		200
	Բերդավան գյուղի սելավատարի մաքրում		100
	Բերդավան գյուղի շրջակա տարածքի մաքրում տարվա մեջ երկու անգամ		414
	Առողջապահական միջոցառումներ		-
գ.Կողբ	Ընդամենը գ.Կողբ		510
	Բնապահպանական միջոցառումներ՝ այդ թվում		510
	Հորական համայնքի աղբահանության կազմակերպում, և աղբի տեղափոխում համայնքի ենթակայության տակ գտնվող աղբավայր		510
	Առողջապահական միջոցառումներ		-

Աղբյուրը՝ ԱՃԹՆ զեկույց, Հավելված 4

Ինչպիսի՞ ծրագրեր կարող է ներկայացնել Ձեր համայնքը

✓ 1

ԻՆՉՊԵՐՍ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ ՀՀ ԱՃԹՆ-Ի ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻՆ

- ԵՂԻՐ ակտիվ և հետաքրքրված
- ՀԵՏԵՎԻՐ ԱՃԹՆ-ի վերաբերյալ տեղեկատվությանը

- ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԻՐ շահագրգիռ քաղաքացիական հասարակության հետ

- ՆԵՐԿԱՅԱՑՐՈՒ՝ հարցեր և առաջարկություններ ՀՀ ԱՃԹՆ ԲՇԽ-ի քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին

- ԴԱՐՁԻՐ ՀՀ ԱՃԹՆ-ի ակտիվ մասնակից

ՕՐԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

✓ 1

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

*Ծրագրի համակարգող՝
Ինգա Զարաֆյան*
ecolurpressclub@gmail.com

*Ծրագրի փորձագետ՝
Հարություն Մովսիսյան*
harutyunmovsisyan84@gmail.com

WWW.EITI.AM

eiti@gov.am

www.facebook.com/EITIArmenia/
[@EITIArmenia](https://www.facebook.com/EITIArmenia/)

Նյութը պատրաստվել է «ԷկոԼուր» տեղեկատվական ՀԿ-ի կողմից իրականացվող «Հանքարդյունաբերության ազդակիր համայնքները ԱՃԹՆ գործընթացի լիարժեք մասնակիցներ» ծրագրի շրջանակներում:

Ծրագիրն իրականացվում է ԱՄՆ ՄԶԳ-ի (USAID) աջակցությամբ Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն (ԹԻՀԿ) հասարակական կազմակերպության կողմից իրականացվող «Պահանջատեր հասարակություն՝ հանուն պատասխանատու կառավարման» ծրագրի շրջանակներում:

Այստեղ արտահայտված տեսակետները /կամ նյութի բովանդակությունը/ միմիայն հեղինակներինն են և պարտադիր չէ, որ արտահայտեն ԱՄՆ ՄԶԳ կամ ԱՄՆ կառավարության տեսակետները: